

2. Завіщення Блаженнішого Патріарха Йосифа Сліпого // Людина і світ. – 1992. - № 11-12. – с.4-8. – 1993. -№1. – с. 22-27.
3. Рудницька М. Невидимі стигмати / М. Рудницька. – Рим – Мюнхен – Філадельфія, 1971.
4. Степовик Д. Кардинал / Д. Степовик // Літературна Україна. – 1992. – 20 лют.
5. Федорців Н. Академія на честь людини, котра була прикрасою всього людства / Н. Федорців // У кожен дім. – 2002. – 26 січ.
6. Хома І. свящ. Йосиф Сліпий. Отець та ісповідник Української мученицької Церкви / І. Хома. – Рим, 1992.

УДК 371.4:23

Огірко О. В.,

доктор філософії,

доцент кафедри філософії та педагогіки

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій

імені С. З. Гжицького

ПАТРІАРХ ЙОСИФ СЛІПІЙ – ІСПОВІДНИК ВІРИ ТА ВЕЛИКИЙ СИН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

*«Не бійся нічого, що маєш витерпіти.
От, укидатиме декотрих вас диявол у темницю,
щоб випробувати вас... Будь вірний до смерті,
і дам тобі вінець життя» (Одк.2,10)*

Славетною постаттю Української Греко-Католицької Церкви був Патріарх Йосиф Сліпий, моттом якого були слова: «Per aspera ad astra» — «Через терни до зірок».

Відомий англійський філософ, математик і фізик Ісаак Ньютон свого часу висловився так: «Ми карлики, що стоїмо на плечах титанів». Такими духовними титанами українського народу в ХХ столітті були митрополити Андрей Шептицький, Іван Огієнко (Іларіон) та Патріарх Йосиф Сліпий, які жертовно і самовіддано працювали для блага Церкви, України і народу.

Патріарх Йосиф Сліпий, Верховний Архієпископ, Кардинал і Митрополит (1944-1984), народився в селі Заздрість на Тернопільщині 17 лютого 1892 р. Він був науковцем, ісповідником віри та міжнародним захисником переслідуваних християн. Після завершення навчання у Львові, Інсбруку (Австрія), Римі й Парижі став професором і ректором (1928-1944) Львівської семінарії та Богословської академії. Його докторська дисертація торкалася питання тринітарного богослов'я, а, зокрема, пневматології – вчення про Святого Духа, де він обґрунтовує Третю Особу Божу як співвіддих любові між Богом Отцем і Богом Сином. В 1930 р. о. Йосиф став дійсним членом НТШ. Був плідним письменником, деякі з його праць нараховують двадцять томів. Редагував богословський журнал «Богословія». 11 квітня 1945 р. радянська влада заарештувала Архієпископа Йосифа. Він провів 18 років у сталінських тюрмах, таборах праці та на Сибіру, де завдяки залізній волі здобув ім'я безстрашного свідка віри. На засланні написав твір «Історія вселенської Церкви на Україні» в 5 – ти томах. Після втручання папи Івана ХХІІІ та президента США Джона Кеннеді його було звільнено у 1963 році для участі у ІІ Ватиканському Соборі. Упродовж наступних двадцяти років Патріарх Йосиф намагався активізувати життя Української Греко-Католицької Церкви на Заході. Він заснував Український Католицький університет і збудував Церкву Святої Софії у Римі. На фасаді УКУ був зроблений напис: «Veritas et amor scientiae unit dispersos» – «Істина і любов

науки збирає в розсіянні суших». Філії УКУ були відкриті у Буенос-Айресі в Аргентині, в Канаді і Сполучених Штатах Америки. Патріарх жив надією, що те, що руйнується на Батьківщині, утримається за кордоном. Свою титанічну працю він присвятив організації духовної освіти в країнах поселення українців від Північної та Південної Америки до Австралії.

Помер Патріарх Сліпий 7 вересня 1984 року. У 1992 році 27 серпня його останки перевезли до Львова, де вони, за участю понад мільйона вірних, були поховані в Соборі Святого Юра. Серед присутніх на перепохованні були Президент України – Леонід Кравчук та Патріарх УАПЦ – Мстислав Скрипник.

Патріарх Йосиф Сліпий – Патріарх нескорених. Він нагадує нам славну постать останнього гетьмана Запорізької Січі Петра Калнишевського. Патріарх Йосиф Сліпий у царині науки – український Тома Аквінський. Він наголошував, що «наука й віра є двома крилами людського духа». Патріарх навчав: «Вірити – значить у людському розумінні прийняти за правду те, що спирається на чужому свідоцтві, ... приймати за певну правду те, що об'явив Бог». «Щоб збудити акт віри є необхідна добра воля». «Існування Бога не є науково відкинене, отже не можна й відкидати віри або вважати її пережитим забобоном». «В науці є чинний розум, в вірі діє також розум, але просвічений надприродним об'явленням. Предметом науки є природні правди, а віри – об'явлені тайни». «Сам акт віри має аналогію в науці, яка приймає правду на основі чужого свідоцтва». «Конфлікти між вірою й наукою зумовлені тим, що або природне пізнання не є певне і правдиве, або друге з обсягу надприродного не є об'явлене». «Аргументи існування Бога спираються на засадах причиновості й об'єктивності людського пізнання і на природі людини, а цього наука не змінить». «Наука мусить бути вільною від зовнішніх неоправданих чинників, як від держави, партії,..., коли хоче досягнути свою ціль». «Віра не каже, що наука має вчити» [2]. У своєму Заповіті Патріарх Йосиф писав: «Наука – це один з наріжних каменів – стовпів відродження і сили народу, а богословська наука – це євангельський заповіт Христа – «ідіть і навчайте всі народи...» (Мт. 28, 19). Наука є «остоею для Церкви в нашій народі», вона через свої наукові і виховні установи є «виховницею народу», бо через неї «одиниця стає тим багатіша, чим сильніше її опановує ідея, що обнімає небо і землю, час і вічність, історію і сучасність, серце і розум». «Роздумуючи над значенням і цінністю науки, в обличчі вічності, яка невідхильно наближається до мене, заповітую вам: «Полюбіть науку, плекайте і збагачуйте її своєю працею і своїм знанням, будьте її служителями! Здвигайте храми науки, вогнища духовної сили Церкви і народу, пам'ятаючи, що немислиме повне життя Церкви і народу без рідної науки. Наука – це їхнє дихання життя!» [3, с.6].

Патріарх Йосиф активно працював у царині екуменізму. З 23 по 25 грудня 1936 р. він провів у Львові унійний з'їзд. Брав участь у Велеградських унійних конгресах. З червня 1976 р. видав пастирське послання «Про поєднання в Христі», наголошуючи, що в православній й католицькій Церквах немає суттєвої догматичної різниці, про що свідчать теологічні студії та історія. Він пропонував почати об'єднуючу акцію обох Церков від узгіднення перекладів Святої Літургії і Богослужб, щоб молитися «одними устами і єдиним серцем», а також закликав до зближення з іншими християнськими згромадженнями від читання того самого Святого Письма, перекладеного з оригіналу. Патріарх закликав: «Дивімося на своє власне духовне добро, на спасіння наших душ – і тоді буде між нами єдність, в першу чергу на церковному полі, а опісля на національному й державному! Треба добро Церкви й народу ставити вище своєї марної особистої амбіції і своїх особистих чи гуртових користей!» [4, с.5].

Патріарх Йосиф особливу увагу приділяв християнському вихованню, вважаючи, що саме виховання молоді – це правдивий вклад у розбудову вільної української держави з тисячолітніми християнськими традиціями.

Патріарх Сліпий був учасником XXI Вселенського (II Ватиканського) Собору, який проходив у Ватикані з 1962 по 1965 рр. Одною з декларацій цього Собору була декларація про християнське виховання, де сказано про важливість цього виховання у сучасному світі, в якому панує матеріалізм та лібералізм у державних структурах, а у сімейному і особистому житті людей – пермісивізм (заборонено забороняти), що зв'язаний з консумізмом (споживацтвом) і гедонізмом (насолодою).

Величезною заслугою Патріарха Йосифа є організація духовних навчальних закладів. З його іменем пов'язана діяльність духовної семінарії та Богословської академії у Львові, створення Українського католицького університету імені святого Климентія папи в Римі. Діяльність цих навчальних закладів стояла на рівні вимог часу і тих завдань, які розв'язувались нашим народом [5, с.221].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ:

1. Святе Письмо Старого і Нового Завіту.
2. Сліпий о. д-р Йосиф. Віра і наука. – Рим, 1990.
3. Заповіт Блаженнішого Патріарха Йосифа. – Рим, 1981.
4. Послання Патріарха Йосифа про поєднання в Христі. – Рим, 1976.
5. Гринів О. Йосиф Сліпий як історик, філософ і педагог. – Львів, 1994.
6. Огірко О.В. Християнська педагогіка. Навчальний посібник. – Львів: ЛІ МАУП, 2003.
7. Андрушко В.Т., Огірко О. Релігієзнавство. Навчальний посібник. – Львів: НЛТУУ, ЛНУВМіБТ, 2007. – 260 с.

УДК 94 (477): 262.12 Сліпий

Пастух М. Я.,

Доктор філософії: PhD

Віце-ректор Тернопільської Вищої Духовної Семінарії
імені Патріарха Йосифа Сліпого

смт. Велика Березовиця Тернопільського району

ПАТРІАРХ ЙОСИФ СЛІПІЙ – СЛУЖИТЕЛЬ ПРАВДИ

«Що таке - істина?»

(Ів18:38)

Питання Пилата, задане Ісусові Христові в часі т.зв. судового процесу: «Що таке – істина?» [1, с.135] залишається актуальним по всі часи людської історії, розкриття його може послужити вихованню нової людини, гармонійної особи. Спробуємо, у світлі філософсько-богословських міркувань, зрозуміти: Чим є *правда*? Як співвідносяться між собою *істина* і *правда*? Чого навчає, до чого запрошує нас приклад-свідчення життя Й. Сліпого?

Правда може бути як начало, першопричина буття, тобто **онтологічна правда**. Чим вона є? Це згідність речі (як створеної Абсолютом так і створеної людиною - світ культури) із задумом (розумом) творця (Бога або людини). А коли ця згідність з якихось причин порушується, тоді вона (річ) незгідна із задумом творця. Філософи таку річ називають фальш [2, с. 106], а звичайні люди – підробка, брак.

Друге значення поняття **правда** – **логічна правда**, тобто згідність нашої думки (розуму) із предметом, який пізнаємо. Інакше – згідність розуму з річчю, яку він пізнає.